

11. Про обов'язковість правильного афілювання співробітниками НаУКМА своїх наукових публікацій. — Режим доступу: <https://www.slideshare.net/naukmalibrary/ss-59810209>. — Назва з екрана.

12. Про посилення наукової складової діяльності науково-педагогічних працівників НТУУ "КПІ" / Нац. техн. ун-т України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". — Режим доступу: http://fiot.kpi.ua/wp-content/uploads/2016/05/2016_2-40.pdf. — Назва з екрана.

В работе представлены результаты анализа использования учеными Киевского национального университета имени Тараса Шевченко официального названия учреждения и институциональной электронной почты для регистрации индивидуальных профилей в базе данных Google Академия и влияние этих данных на отражение в системе учреждения в

целом. Проанализированы основные причины, по которым профили ученых не попадают в общую группу профилей университета, и предложены возможные решения для исправления ситуации.

The paper presents an analyse how the scientists of the Taras Shevchenko National University of Kyiv use formal institutional affiliation and email box for the registration of individual profiles in the database of Google Scholar and the impact of these data on the representation institutions in general in the system. We analysed the basic reasons individual profiles do not fall in the total group of university's profiles and proposed possible solutions to correct the situation.

Надійшла до редакції 16 травня 2017 року

УДК 94:355.018](100)"1939/1945"

Велика Перемога у Другій світовій війні, або Як поєднати славу героїв

9 травня 1945 року назавжди ввійшло в історію як День Перемоги у найбільшій і найкривавішій війні на нашій планеті. Полум'я Другої світової палахкотіло шість років. Битви точилися на території країн Європи, Азії та Африки, на неосяжних морських і океанських просторах. Армії сторін, що воювали, нараховували понад 110 млн осіб. Війна забрала більш як 50 млн життів. Понад 40 місяців — з червня 1941 до жовтня 1944 р. — палало на українській землі полум'я цієї жакливої війни. Лілася кров, нищилися матеріальні й культурні цінності, духовні надбання народу. На бій ішли мобілізовані й добровольці, чоловіки й жінки різних національностей.

72 роки минуло відтоді, коли народи колишнього Радянського Союзу, Європи і світу святкують річницю Великої Перемоги. Багато років люди в різних країнах відзначають цей день як 8, так і 9 травня. Якщо кілька десятиліть тому громадяни України, прихильники однієї чи другої дати, не вбачали певного політичного забарвлення у відзначенні цих пам'ятних днів, то сьогодні, завдяки зусиллям політиків усіх мастей, політологів і конфліктологів різного гатунку, ці дати все частіше стають каменем спотикання для прибічників протилежних політичних та ідеологічних уподобань.

Безумовно, порушені питання не прості. Проблеми Другої світової війни, з величезним розмаїттям учасників і жертв, з історичного погляду є такими складними, що намагання звести їх до простої формули добра і зла, друзів і ворогів або правильних чи неправильних результатів було б надмірним спрощенням. Залишається багато білих плям, з'ясувати які можна лише завдяки старанному і неупередженому дослідженню всіх наявних фактів.

Чимало наших громадян, особливо молодь, не знають, що до 1965 р. у колишньому Радянському Союзі 9 травня був звичайним робочим днем і лише через 20 років вперше став офіційним вихідним. У тому самому році відбувся перший ювілейний парад на честь 20-річчя Дня Перемоги. Попри те, що ветеранів Другої світової війни стає все менше, славетна традиція святкування Дня Перемоги 9 травня збереглася до сьогодні.

Як відомо, у Федеративній Республіці Німеччині 8 травня відзначають як День визволення (звільнення від нелюдської системи нацистської тиранії). В німецькому оригіналі, за визначенням колишнього президента ФРН (1984—1994) Ріхарда фон Вайцзеккера, — "Tag der Befreiung vom menschenverachtenden System der nationalsozialistischen Gewaltherrschaft". У промові з нагоди 40-річчя закінчення війни у 1985 р. німецький президент наголосив, що 8 травня 1945 р. є датою вирішального історичного значення для Європи. Ріхард фон Вайцзеккер, якого і сьогодні знають та шанують у Німеччині, зауважив, що для його народу немає різниці, чи цей день треба вшановувати як день звільнення, чи як день поразки [1]. Позицію президента надзвичайно схвально сприйняли у німецькому суспільстві, оскільки значна частина населення ще відчувала ностальгію за минулим. Велич й історична місія видатних політиків полягає насамперед у тому, що вони спроможні об'єднати націю у складні часи.

Промова Ріхарда фон Вайцеккера не втратила актуальності і в наш час. Сьогодні діє чимало правоекстремістських угруповань і якщо їх не стримувати, то ситуація може повторитися. "Молоді люди не відповідають за те, що тоді відбувалось. Але вони відповідальні за те, що з цього вийде в історії", — зауважив тоді німецький президент.

Пам'ятник радянському воїну-визволителю у Трептов-парку в Берліні, який встановили, щоб вшанувати пам'ять 80 тис. загиблих радянських воїнів при штурмі Берліну, й донині ніхто не рушить. Згідно з угодою від 16 грудня 1992 р. між ФРН і РФ про догляд за могилами учасників Другої світової війни, Федеративна Республіка Німеччина зобов'язується гарантувати наявність пам'ятників на постійній основі, зберігати і ремонтувати їх. Будь-які зміни меморіалів потребують згоди з боку влади Російської Федерації [2].

Представники сучасної вітчизняної історіографії Другої світової війни зробили значний внесок у вивчення питань початкового періоду, ходу і результатів війни, дослідивши належним чином справжні причини поразок Червоної Армії та їхні наслідки, намагаючись якомога об'єктивніше представити для нащадків цю безмірну народну трагедію. Особливу увагу науковці приділили історії ОУН і УПА. Однак надмірна героїзація цих структур призвела до потреби перегляду головних проблем історії війни, внаслідок чого розпочалися гострі дискусії між прибічниками двох протилежних концепцій історії України періоду Другої світової війни.

Адептами однієї є ветерани УПА, політичні й громадські організації, які вважають себе правонаступниками ОУН, науковці, що поділяють їхні погляди. Виразниками другої концепції є ветерани Другої світової війни, котрі захистили й зберегли рідну Батьківщину, європейську й світову цивілізацію від поневолення фашистськими варварами, а також професіонали-історики, що обстоюють таку позицію.

Представники цих концепцій обрали діаметрально протилежні погляди на основні проблеми історії війни. Вони дають різні відповіді на запитання щодо її сутності й характеру, кого вважати героями, а кого — ворогами, як оцінювати військові події 1943—1944 років на території України, як ставитися до 9 травня. Тому для того, щоб з'ясувати істину, потрібні нові зусилля не тільки вітчизняних істориків, а й політиків, діячів науки і культури, широкої громадськості [3].

Нам, українцям, варто було б сьогодні замислитися над тим, чому поляки змогли досягти значних успіхів у розвитку своєї держави. Одним із вагомих чинників, на наш погляд, є те, що в переломний період новітньої історії країни, у 80-ті роки минулого століття, вони згуртувалися навколо національної ідеї. Гідно були вшановані ветерани, які воювали на Сході та Заході, мерзли в снігах Норвегії та гинули в пустелях Північної Африки. Де б не перебували ці захисники, яку б місію не виконували, насамперед всі вони були поляками. Це і створило фундамент, на якому втілювалася в життя польська національна ідея.

Пам'ять про жертви, про ратний і трудовий подвиг українського народу зобов'язує перейнятися усвідомленням того, що якби не було спільної перемоги над фашизмом, покоління, котрі прийшли в життя після війни, взагалі не народилися б, і не було б не лише України як суверенної держави, а й української нації загалом. "Генеральний план Ост" передбачав повне підпорядкування Німеччині всіх завойованих на Сході земель [4]. А якщо хтось ще має сумніви щодо інших планів Гітлера, то варто докладніше ознайомитися з концепцією діяльності однієї з найзагадковіших і найпотужніших в історії спецслужб "СС-Аненербе" зі створення так званої "чорної" цивілізації [5].

З кожним роком ветеранів Другої світової війни стає все менше і менше, але пам'ять про їх вагомий внесок у перемогу над фашизмом буде жити вічно. Цю пам'ять втілено не лише в граніті, назвах вулиць і міст, а й в наших серцях. Слава героям! Однак сьогодні, на жаль, постала проблема, як ставитися до цієї слави, як поєднати протилежні погляди на історію, аби відтворити у свідомості нащадків правдиву картину Другої світової та гідно пошанувати пам'ять учасників. Нині потрібно шукати шляхи, що вестимуть до об'єднання й примирення нації, аби спільними зусиллями розбудувати майбутнє.

Список використаної літератури

1. *Richard von Weizsäcker: Der 8. Mai 1945. — 40 Jahre danach. — Regime des eingangs: <http://www.abipur.de/referate/stat/655051423.html>; <http://www.spiegel.de/politik/deutschland/richard-von-weizsaecker-ist-tot-a-1016053.html>. — Titel aus Bildschirm.*
2. *Sowjetisches Ehrenmal im Treptower Park. — Regime des eingangs: <https://de.m.wikipedia.org/wiki/>. — Titel aus bildschirm.*
3. *Українське питання у Другій світовій війні — аналіз сучасної історіографії. — Режим доступу: <http://kremenhistory.org.ua/ru/?tmpl=component&catid=0&id=6>. — Назва з екрана.*
4. *Generalplan Ost / План "Ост". — Regime des eingangs: <https://forum.axishistory.com/viewtopic.php?t=121036>. — Titel aus bildschirm.*
5. *Цибулькин В. СС Аненербе: раскритиченные файлы / В. В. Цибулькин, И. П. Лысюк. — Москва: [б. и.], 2010. — 288 с. — Режим доступа: <http://anenerbe.w.pw/>. — Загл. с экрана.*

Михайло Онищук,
кандидат історичних наук, доцент

Надійшла до редакції 3 травня 2017 року